

Čtvrtletní šetření o pohybu cen stavebních prací

v letech 2022 až 2024

Společné vysvětlivky

Čtvrtletní šetření o pohybu cen stavebních prací Ceny Stav 1-04 slouží k výpočtu indexů cen stavebních prací a stavebních děl. Šetření je prováděno u vybraných subjektů, které poskytují výkony uváděné v Klasifikaci produkce (CZ-CPA) v sekci F a v Klasifikaci stavebních děl (CZ-CC). Šetřením jsou rovněž sledovány průměrné ceny specializovaných stavebních a montážních prací.

Čtvrtletní šetření o pohybu cen stavebních prací Ceny Stav 1-04 obsahuje **soubor formulářů, jejichž výběr (v elektronické verzi přímo v pořizovacím prostředí DANTE-web; tj. e-formulář) provádí zpravodajská jednotka** (respondent). Výběr respondentů i reprezentantů je aktualizován průběžně.

Pro tištěnou verzi výkazu provádí zpravodajská jednotka výběr do návratky, která je přílohou výkazu. Výběr může být ČSÚ po dohodě upraven jak u elektronické, tak u tištěné verze výkazu.

Šetření je založeno na principu návratných statistických formulářů, které kolují čtvrtletně mezi respondentem a odborem statistického zpracování ČSÚ v Hradci Králové po dobu 3 let. Součástí výkazu je závazný „Podrobný seznam reprezentantů“ (v „Dokumentaci“ v horní liště e-formuláře). ČSÚ doporučuje uschovat kopii každého vyplňovaného formuláře v evidenci respondenta (volba „Vytisknout výkaz“ v horní liště e-formuláře).

Jméno pověřeného pracovníka, telefon a e-mail v nastavení DANTE-web i na titulním listu tištěné verze je **třeba udržovat aktuálními**. **Kód respondenta**, který **přiděluje a vyplňuje ČSÚ**, označuje zkráceně zpravodajskou jednotku.

Formulář výkazu obsahuje zařazení vybrané stavební práce - reprezentanta - do statistické klasifikace CZ-CPA a do číselníku TSKPstat včetně odpovídajících slovních popisů. **Znak "x" v kódu TSKPstat** značí, že slovní **popis se netýká vlastnosti tříděné na tomto místě** (popis je obecnější). Popis podle TSKPstat (uvedený tučně) je u některých reprezentantů doplněn netučným upřesněním ČSÚ. Je uvedena i měřicí jednotka stavební práce a kód reprezentanta. Reprezentant je určen třímístným číselným kódem a jednomístným kódem pořadí. Kód pořadí rozlišuje formuláře stejného reprezentanta u jedné zpravodajské jednotky (respondenta). Je generován automaticky při přidání nového formuláře. U tištěné verze výkazu pořadí nového formuláře zadává ČSÚ.

Metodické vysvětlivky

Návod k vyplnění formuláře z výkazu Ceny Stav 1-04

Kód reprezentanta

5místný kód reprezentanta se skládá ze 3místného kódu reprezentanta (viz „Podrobný seznam reprezentantů“), **kódu podmínky a** a **kódu podmínky b**. (kódy jsou vypsány v Podmínkách stanovení ceny na formuláři níže; v případě, že podmínka **b** nemá žádné možnosti, kód podmínky **b** = 0). Aplikace DANTE-web umožňuje vyhledávání kódu pomocí číselníků – do vyhledávání se vstupuje stisknutím klávesy „F2“. Do filtru je možné zadávat slova i čísla; po potvrzení klávesou „Enter“ vybrané zmoudrá – u čísel vyhledává také v pořadí položek „P.č“.

Podmínky stanovení ceny reprezentanta slouží k upřesnění popisu stavební práce. Zvolte a запиšte do příslušného pole na formuláři vedle kódu reprezentanta pro každou z podmínek **a** nebo **b** číslo podmínky tak, **aby vystihovaly nejčastěji** (nebo v největším objemu) **prováděnou stavební práci**. Jestliže zadané výběrové podmínky nevystihují skutečnost a formulář obsahuje možnost doplnění vlastních podmínek pro stanovení ceny, je třeba novou podmínku slovně doplnit v doplňujících údajích, viz dále.

Doplňující údaje

Doplňující údaje (číselné nebo slovní) **je nezbytné vyplnit** podle skutečných podmínek nebo okolností.

V případě, že v Podmínkách stanovení ceny byla zvolena možnost „jiná podmínka stanovení ceny“, v doplňujících údajích je nutné danou podmínku popsat.

Příklad vyplnění vlastních podmínek u formuláře 045:

Pokud zvolíte reprezentanta s kódem **045 – Stěny a příčky, nosné, výplňové a oddělovací, poprsní atikové apod. zděné a ukládané (zednické práce)** a provádíte příčky zděné ze sádrových přesných tvárnic pro bezomítkové zdění o tloušťce přes 50 mm do 100 mm, pak uvedete na formuláři vedle kódu reprezentanta **Podmínky a: 4, b: 1; V případě, že jste vybrali podmínku stanovení ceny a 4, vyplňte:** „sádrové přesné tvárnice“. U doplňujících údajů vepíšete do Označení zdícího materiálu: „500x666x60 mm“.

Viz „Vyplněný vzor výkazu pro reprezentanta 045“ v příloze výkazu.

Tabulka 488

Tabulka formuláře obsahuje 13 číslovaných řádků (ř. 01 až 13), které se vztahují vždy k jednomu sledovanému období s uvedením čísla měsíce a roku v prvním sloupci. Sledovaným obdobím je prostřední měsíc ve čtvrtletí (únor, květen, srpen a listopad).

V 1. sloupci zpravodajská jednotka uvede cenu za měřicí (měrnou) jednotku stavební práce - reprezentanta ve sledovaném období. **Vyazuje se dohodnutá cena mezi dodavatelem a odběratelem za měřicí jednotku stavební práce.** Cena provedené práce se uvede ve výši podle faktury (daňového dokladu) nebo podle zjišťovacího protokolu. **Vyazují se pouze stavební práce realizované na území ČR vlastními zaměstnanci firmy, pracujícími majiteli firmy, osobami pracujícími na dohody a spolupracujícími OSVČ** (ne přijaté poddodávky od jiných firem). Za vykazovanou cenu se pro účely tohoto statistického zjišťování považuje **cena bez daně z přidané hodnoty (DPH).**

Cena za měřicí jednotku stavební práce má obsahovat veškeré náklady nutné k realizaci stavební práce, zejména:

- **veškerý materiál a polotovary** (je-li materiál oceněn za jinou měřicí jednotku než montáž, musí být cena materiálu převedena na měřicí jednotku montáže a teprve potom k ceně montáže připočtena; jestliže se k reprezentantu váže více dílčích materiálů, které jsou montáží spojovány v jeden funkční celek, k ceně montáže se připočte cena všech materiálů);
- veškeré **mzdové náklady** (včetně valorizace, pohyblivé složky mezd);
- zákonné sociální a zdravotní **pojištění**;
- **náklady na provoz stavebních strojů a mechanismů a náklady dopravní** mimo přesun hmot;
- **režijní náklady**;
- **zisk.**

Podíl mimořádných nákladů, které vznikají v důsledku umístění a individuálního prostředí stavby, se do ceny stavební práce promítá v souladu s kalkulačními zvyklostmi zpravodajské jednotky (respondenta). **Do ceny se nezahrnují náklady spojené se zařízením staveniště.**

Pokud se reprezentant vyskytne na více stavbách (objektech), je třeba ve sloupci 1 uvést cenu za měřicí jednotku **práce největšího objemu**.

V případě, že stavební práce určeného reprezentanta **nebyly ve sledovaném měsíci prováděny**, je třeba uvést ve sloupci 1 cenu za měřicí jednotku stavební práce, která byla realizována v 1. nebo 2. předchozím měsíci (např. místo února 2022 - leden 2022, popř. i prosinec 2021). **Pokud ani v těchto měsících nebyla stavební práce prováděna (např. pro její sezónnost), vykáže se nerealizace:** v e-formuláři opište předchozí vykázanou cenu a do 2. sloupce pro kód okresu realizace vepište „Nerealizace“; v tištěné verzi výkazu můžete pole v 1. sloupci proškrtnout a ve 3. sloupci v poznámce vepište „Nerealizace“.

Takto lze postupovat po dobu maximálně 2 po sobě jdoucích čtvrtletí. Pro další čtvrtletí je třeba provést trvalou změnu podmínek stanovení ceny (viz dále) nebo navrhnout ke sledování nového reprezentanta.

Při prvním vyplňování nového formuláře vyplní respondent cenu za předchozí období mimořádně do 4. sloupce jako cenu změněnou.

Ve sloupci 2 se uvádí **kód okresu**, na jehož území je (byla) stavba s vykazovanou prací realizována. Při vyplňování se doplní všech 6 znaků kódu okresu podle číselníku, který je přílohou výkazu Ceny Stav 1-04. Rovněž je možné doplnit jméno okresního města nebo pražské městské části.

Změny podmínek stanovení ceny

Během tříleté platnosti formuláře **může dojít ke změně podmínek stanovení ceny**. Tato změna může být z časového hlediska **přechodná** (na jedno vykazované období) nebo **trvalá** (týká se více než jednoho vykazovaného období). Je třeba poznamenat tuto skutečnost zkráceně textem ve 3. sloupci tabulky 488. Zároveň je třeba uvést srovnatelnou cenu za měřicí jednotku stavební práce v předcházejícím období do 4. sloupce, která odpovídá novým podmínkám (změněná předchozí cena). Například při přechodné změně kvality zabudovaného materiálu je třeba vykazovanou cenu opravit o cenový rozdíl mezi materiálem nové a původní kvality.

Trvalá změna podmínek (pro více než jedno sledované období) je v tištěné verzi výkazu řešena založením nového formuláře s novými podmínkami a zrušením formuláře stávajícího. V elektronické verzi se provádí opravou v původním formuláři. Změny doporučujeme provádět až **po konzultaci s odborem statistického zpracování ČSÚ v Hradci Králové**.

V případě **zásadní změny technologie nebo výrobního zaměření**, kdy již nelze cenový vývoj dosavadního cenového reprezentanta sledovat, zpravodajská jednotka navrhne výběr jiného reprezentanta podle seznamu reprezentantů. Reprezentant musí odpovídat nově zvoleným podmínkám a musí být u něho předpoklad možnosti dlouhodobého sledování. Respondent provádí výběr nového reprezentanta zadáním nových údajů – viz první vyplňování nového formuláře.

Vykazování cen za práci vybraných stavebních profesí

Formuláře s **kódy reprezentantů 200 až 202** jsou určeny pro sledování hodinových sazeb za práci vybraných stavebních profesí. V záhlaví těchto formulářů není uvedeno zařazení podle TSKPstat ani CZ-CPA. Na rozdíl od ostatních formulářů **cena za hodinu práce stavební profese nesmí obsahovat:**

- jakýkoliv zabudovávaný nebo používaný **materiál ani polotovary**;
- náklady na **provoz stavebních strojů a mechanismů a náklady dopravní**.

Další části formulářů s kódem reprezentantů 200 až 202 se shodují s ostatními formuláři a vyplňují se obdobným způsobem. Ve sloupci 1 tabulky 488 zpravodajská jednotka uvede cenu za reprezentanta ve sledovaném období. Vykazuje se dohodnutá cena mezi dodavatelem a odběratelem za práci vybrané stavební profese.

Formulář pro volbu individuálního reprezentanta

Formulář s kódem reprezentanta 999 neobsahuje definici stavební práce, ale formálně se shoduje s ostatními formuláři a vyplňuje se obdobným způsobem. V záhlaví formuláře je nezbytné doplnit měřicí jednotku a popis vlastního reprezentanta. V tabulce 488 zpravodajská jednotka uvede cenu za měřicí jednotku stavební práce - reprezentanta ve sledovaném a v předchozím období. Vykazuje se dohodnutá cena mezi dodavatelem a odběratelem za měřicí jednotku reprezentanta (viz výše). Je třeba uvést podmínky, za kterých je cena určována. Volbu individuálního reprezentanta je **nutné projednat dopředu s odborem statistického zpracování ČSÚ v Hradci Králové**.

Postup a lhůty předložení formulářů

V průběhu vyplňování elektronického formuláře respondent ukládá data volbou „Uložit výkaz“ na horní liště. Jakmile je ve formuláři zadáno vše požadované, zvolte „Odeslat výkaz“ v horní liště. Po vyplnění jednoho formuláře máte po uložení možnost přejít na vyplňování dalšího, aniž byste se museli vracet do hlavní nabídky – volbou „Přejít na další“. Rovněž odeslání je možné provést hromadně – volbou „Odeslat všechny uložené“.

Vykazující jednotka doručí všechny požadované formuláře výkazu Ceny Stav 1-04 vždy **do 15. kalendářního dne 3. měsíce sledovaného čtvrtletí**.

Další informace

Titulní list je průběžně aktualizován každým rokem. Respondent, který vykazuje v průběhu tříletého období (2022 až 2024), si titulní listy tištěné verze výkazu nemění. V roce 2024 jsou tedy platné všechny tři verze titulního listu.

Pro více informací o statistickém výkazu Ceny Stav 1-04 je vytvořena vlastní stránka na webu ČSÚ: https://www.czso.cz/csu/xh/ceny_stavebnich_praci